

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. Nostra sententia proponitur & quædam corollaria ex ea inseruntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

at inceptio termini *ad quem* non est de ratione conuersionis : ergo nec desitio termini *à quo* : tum iisdem ferè argumentis , quibus productionem termini *ad quem* de ratione conuersionis non esse nituntur : siquidem in primis si desitio termini *ad quem* de ratione conuersionis esset , maximè vt esset effectus productionis termini *ad quem* ex ea naturaliter , & inenitabiliter sequens , vt in conuersione ligni in ignem vsuuenit : atqui desitio , aut annihilatio panis , & vini non est effectus productionis corporis , & sanguinis Christi eam naturaliter , & infallibiliter consequens , cum potius ex sola vnione corporis , & sanguinis Christi cum speciebus panis , & vini horum desitio , & in nihilum reditio naturaliter , & infallibiliter profiscatur . Deinde ad veritatem verborum consecrationis opus non est , vt substantia panis , & vini absolute esse desinat , sed satis est , vt sub speciebus panis , viniq; esse desinat ; & respectu illarum munus causa materialis , siue substantiæ exerceat : ergo ea desitio non est necessaria ad conuersionem Eucharisticā , quæ ex sola veritate verborum consecrationis ab Ecclesia colligitur .

17. Secundo pro secunda sententia argui potest : quia forma substantialis alimenti conuertitur in animam rationalem vi actionis nutritiue : at anima rationalis vi actionis nutritiue de nouo non producit , cum ante eam producta supponatur : ergo ad conuersionem productio termini *ad quem* , ac per consequens nec desitio termini *à quo* necessaria est . Maior probatur : quia forma substantialis alimenti non creatur : ergo nec annihilatur : ergo non desinit in nihil : ergo desinit in aliquid : forma autem substantialis in aliquid desinit non nisi in aliam formam desinere potest : sicut compositum desinens , & in corruptionem abiens in aliud compositum desinit : ergo forma substantialis alimenti in animam rationalem desinit : nec enim est alia forma , in quam desinere possit , atque aded in animam rationalem conuertitur : conuerti namque in aliud , & in aliud desinere esse recipiuntur .

C A P V T III.

Nostra sententia proponitur , & quadam corollaria ex ea inferuntur.

18. **Q**uestio hæc inter Authores tantoperè controuersa merè vocalis est & tota in hoc vnum reuocatur : an successio vnus rei loco alterius quoad aliquid vtrique commune , absque vlla , vtriusque productione , aut desitione conuersio vocitanda sit ? Id quod P. Agidius de Sacrament. q. 75. art. 4. & P. Arriaga disp. 1. de generat. sect. 4. rectè annotarunt . Quare cum plures præfatam successionem , & vicissitudinem duarum rerum siue noua vnus productione , & alterius desitione conuersionis nomine subintelligi velint ; alij autem , iique non pauci nouam vnus rei productionem cum alterius desitione coniunctam voce conuersionis subaudiri malint : ipse cum vtriusque , & non magis cum his quàm cum illis loquendum arbitror . Cum enim voces id significant , quod homines per eas significare volunt ; & vna conuersionis significatio aliquibus , alia aliis magis ardeat , sanè vtraque amplectenda , & neutra rei-

R. P. Lyncei Philosophia Tom. II.

cienda est . Quanquam autem questio hæc merè vocalis sit , magni tamen habenda est , eo quod ad conuersionem Eucharisticam explicandam , eamque aduersus sectarios , præsertim nobis caruos defendendam magnoperè conferat .

19. Igitur conuersio bifariam sumi potest : primò , prout est actio destructiua vnus , & productiua alterius cum lucta inter vtrumque ob aliquod intrinsecum , & reale , quod ab vno aufertur , & alteri confertur : qua ratione elementa v. g. in mixtâ conuertuntur , & mixta in elementa reuertuntur . Secundo sumi potest conuersio prout est successio quadam duarum rerum , quarum altera in aliquo tertio vtrique communi succedit alteri , cuique vicem gerit , & munere fungitur : esto neutra denuo desinat , aut denuo producat : qua ratione substantia panis , & vini in corpus , & sanguinem Christi conuertitur , & qua ratione quamuis calor antea productus subiecto frigido postea vniretur , frigusque expelleret id satis esset , vt quis de frigido fieret calidus : ac proinde vt frigus in calorem conuerteretur . Et quidem conuersionem significare actionem constat ex Aristotele 1. de generat. capite 1. vbi desinit , *generationem esse mutationem totius in totum nullo sensibili manente , vt subiecto eodem* : at mutatio totius in totum est conuersio : ergo generatio , siue actio in conuersione , ac per consequens hæc in actione ab Aristotele constituitur . Quod autem conuersio sit successio quadam , aut ordo rerum , qua altera succedit alteri , constat ex B. Thoma 3. part. questione 73. art. 4. ad 1. ibi : *unde cum hæc conuersio substantialis importet quandam ordinem substantiarum , quarum vna conuertitur in alteram , est sicut in subiecto in vtrâque substantia , sicut ordo , & numerus* : quibus verbis conuersionem substantialem vnus substantiæ in totam aliam docet , non tam esse actionem , aut relationem transcendentalem , quàm relationem prædicamentalem vnus substantiæ succedentis alteri , cum vtrâque realiter identificatam , haud aliter ac ordo , aut numerus sunt relationes prædicamentales , quæ in rebus ordinatis , & numeratis per identitatem reperiuntur .

20. Explicatur appositissimo exemplo : creatio bifariam significat : primò productionem rei cum nouitate essendi , siue inceptione : qua ratione res dum continuè conseruatur , non creatur : & in hoc sensu dicitur Deus in Genes. c. 2. die septima , requieuisse ab vniuerso opere suo , eo quod eo die transacto mundum amplius non crearet , sed solum conseruaret . Secundo significat creatio productionem rei præscindendo ab inceptione , & nouitate essendi : qua ratione ab Augustino c. 12. de Genesi ad litteram , dicitur creatura quamdiu à Deo conseruatur , ab eo semper fieri , & creari : ibi , *sicut aër præsentis lumine non factus est lucidus , sed fit , & paucis intercisit : semper ab illo fieri , semperque perfici debemus inherentes ei* , &c. vtrâque creationis rationem scitè complexus est D. Thomas q. 3. de pot. art. 3. ibi : *creatio importat relationem prædictam cum nouitate essendi : unde non oportet , quod res quandoque est , creetur ; licet semper referatur ad Deum : quatinus non esset inconueniens dicere , quod sicut aër quandiu lucet , illuminatur à sole ; ita creatura , quandiu habet esse , fiat à Deo* . Quemadmodum ergo creatio modo significat nouitatem essendi , modoque eam

Ad non

non significat: ita similiter conuersio termini *ad quem* nouam productionem, nouamque termini *à quo* modo significat, eamque modò non significat, sed successionem, & ordinem eorum hactenus explicarum.

21.

Potèrò autem cum terminus *à quo* & terminus *ad quem* adæquatè non distinguuntur, sed vel eodem subiecto, vel eadem forma constituuntur: tunc conuersio vnius in alium formaliter in actione productiua termini *ad quem*, & destructiua termini *à quo* consistit: & hac ratione album in nigrum, lignum in ignem, & quoduis compositum substantiale, aut accidentale in aliud conuertitur. Cum verò terminus *à quo*, & terminus *ad quem* adæquatè distinguuntur; tunc conuersio vnius in alium non in actione, sed in successionem, & vicissitudine quadam formaliter sita est: & hac ratione quauis forma in aliam conuertitur; quamuis enim, ubi frigus verbi gratia in calorem conuertitur, calor producat de nouo, ea tamen productio impertinenter se habet ad hoc, vt frigus in calorem conuertatur: namque vt supra hoc ipso cap. dicebam, licet calor non produceretur de nouo, sed post suam productionem, vel extra subiectum, vel in alio subiecto, vniretur huic subiecto frigido, & ab eo frigus depelleret, sanè id sufficiens esset, ad hoc vt quis redderetur de frigido calidus, vtque eodem redit, frigus conuerteretur in calorem, & hac etiam ratione substantia panis, & substantia vini in substantiam corporis, & sanguinis Christi conuertuntur.

22.

Hinc colligitur primò, decisio illius quæstionis; an quæuis res creata in quamuis aliam conuertere possit? Cuius partem affirmantem tuerentur Scotus in 4. dist. 1. quæst. 1. D. Thom. 3. p. quæst. 75. art. 4. ad 3. Caietanus ibi. Richardus, Maior, Capreolus, Guillelm. de Rubione Gabriel, Bellarminus de Eucharist. cap. 13. negantem verò tuerentur Durandus in 4. distinctione 11. quæstione 2. & qu. 3. Paludanus, Canus, Vasquez, & alij. Verum conuersio distinguenda est: & si sumatur prout est actio, & identitatem inadæquatam termini *à quo*, & termini *ad quem* importat, insiciendum est, quodlibet conuertere posse in quodlibet; cum qualibet inuicem inadæquatè identificari, & subiecto, formæ communicari non possint. Quod si sumatur conuersio, prout est successio, seu vicissitudo, aut ordo quidam; tunc quodlibet in quodlibet conuertere potest: cum nulla res creata sit, quæ alteri in eadem materia, aut in eadem forma, aut saltem sub iisdem accidentibus succedere non possit: si quæ enim res alteri ne in iisdem accidentibus succedere posset, maxime Angelus corpori, aut corpus Angelo: at utraque successio possibilis est: prior quidem: quia sicut corpus Christi quamuis in Eucharistia modo spiritali existat, tamen panis sub eius accidentibus succedit; ita similiter Angelus, quantumlibet spiritus sit, corpori tamen sub eius accidentibus succedere poterit. Posterior etiam successio possibilis est, nimirum si Angelus accidentia corporea dimittat, eaque corpori, cuius sunt, cedat, atque restituat. Quod autem ait Augustinus lib. 7. de Genesi ad literam cap. 12. ibi: *Corpus autem aliquod, siue terrenum, siue cæleste conuertere in animam, fierique naturam incorpoream, neque quenkum sensisse scio;*

neque fides hoc habet: hoc, inquam, Augustini testimonium de conuersione, prout est actio, & cum identitate coniuncta est, non verò de ea, prout est successio, & cum adæquata distinctione terminorum *à quo* & *ad quem* coheret, intelligendum est.

23.

Colligitur secundò decisio illius quæstionis; an aliqua creatura possit conuertere in Deum, aut Deus in aliquam creaturam? Cuius partem negantem tuerentur B. Thomas ubi supra. Scotus quodlib. 8. art. 1. Vvaldensis t. 2. de Sacrament. cap. 20. Paludan. Gabriel, Scotus, Henricus, Ledesma, Suarez, & alij. Affirmantem autem tuerentur Caietanus, Maior, & alij. Cæterum, distinguenda est conuersio: & prout est actio destructiua termini *à quo*, & productiua termini *ad quem*, & vtriusque identitatem in aliquo importat, sicut in ligno in ignem conuersio vsuuenit; hoc, inquam, sensu creatura in Deum, aut Deus in creaturam conuertere non potest: eo quod Deus, & creatura nulla ratione identificari possint, iuxta illud Athanasij in symbolo: *vnus autem non confusione substantia, sed unitate persone*: & etiam eo quod Deus destrui, aut produci nequeat; vti D. Thomas cap. superiori citatus ratiocinatur. Quod si conuersio sumatur prout est successio, & ordo omnis confusionis, aut identitatis expers, non conspicio, cur creatura aliqua in Deum, Deusque in creaturam hoc sensu conuertere nequeat, cum creatura Deo Deusque creatura quoad aliquam denominationem intrinsecam, & realem succedere possit: Quæ ratione, si Deus naturam humanam Petri eius substantia spoliaret, eamque sibi hypostatice vniret, sanè substantia Petri in substantiam Dei conuersa esset, Petrusque in Deum conuerteretur: deinde si Deus substantiam illam Petri dimitteret, eamque substantiam Petri restitueret; sanè substantia Dei in substantiam creatam Petri rediret, & Deus in Petrum iteratò conuerteretur: & quidem sicut Deus potuit incipere homo esse absque sui mutatione, vt explicat Augustinus 3. de Trinitat. cap. 12. & similiter desinere esse homo absque sui mutatione: non est, cur absque vlla mutatione nequeat esse terminus *à quo*, & terminus *ad quem* conuersionis; quin ob id in illum vlla mutatio, aut vicissitudinis obumbratio cadat.

24.

Verum, quia hic loquendi modus de Deo plerisque Theologis religionem iniicit; ideo dici potest nihil in Deum conuertere posse, aut è contra: primum, quia vt ait Scotus, ad conuersionem non solum necessaria est successio, quæ vna res alterius munus aliquod etiam intrinsecum obeat, eiusque vices fungatur: verum etiam, vt ea successio fiat virtute alicuius agentis superioris, cuius arbitrio, & dominio terminus *à quo*, & terminus *ad quem* subditi, atque obnoxij sint: cum ergo Deus arbitrio nullius agentis superioris subiici posset, sanè terminus *à quo* aut *ad quem* conuersionis esse non poterit, quantumlibet alicui creature succedere, aut è contrario possit. Secundo: quia ad conuersionem requiri potest successio non qualis qualis, sed ea, quæ vera mutatio termini *à quo*, & termini *ad quem* sit: cum ergo Deus immutabilis sit, sanè conuersionis terminus *à quo*, aut *ad quem* esse non poterit.

poterit. En nostram de conuersione sententiam inter duas cap. precedenti propositas, & extreme oppositas mediam; vti nam eo nomine magis ruit: reliquum est, vt aduersariorum argumenta dissoluamus.

CAPVT IV.

Argumenta contraria soluntur.

25.

AD primum argumentum pro prioris sententia priore parte, respondeo: nulla creatio est de facto, quæ cum nouitate essendi coniuncta non sit: nulla, inquam, creatio à conseruatione distincta: at possibilis est creatio à conseruatione distincta, quæ cum nouitate essendi non cohareat: nimirum ea, quæ Deus aliquid ab æterno independentem à subiecto primo produxisset: ergo similiter, esto nulla sit conuersio de facto, quæ cum noua termini à quo definitione connexa non sit, tamen possibilis erit, &c. Deinde respondeo: datur etiam de facto conuersio absque ea definitione termini à quo, cum anima rationalis absque sui definitione in formam cadauericam per successionem quandam conuerteretur. Hinc ad secundum argumentum conuertitur: Ad tertium, & quintum cap. precedenti ad finem respondi.

26.

Ad quartum respondeo; corpus, & sanguinem Christi corruptis speciebus consecratis conuertere posse, & solere in carnem comedentis in chilum, phlegma, aliaque si maius viliora: conuertere, inquam, per successionem, aut ordinem toties explicatam; eo quod corpus, & sanguis Christi sub iisdem accidentibus, præfatis substantiis de nouo productis succedat: vel quia eadem quantitas, quibus corpus Christi, & eius sanguis suberat, in iis remanet: vel si quantitas indistincta non est à re quanta, quia ex tot accidentibus consecratis quantumuis corruptantur; incredibile est, aliqua non superesse, omniaque penitus interire. Vt enim bene philosophatur in præfati Arriaga; plus est Deus, quantus est, hypostatice vniri carni, chilo, phlegmati, nostrasque sordes induere, quam eius corpus, & sanguinem in præfatas substantias conuertere per meram successionem absque villa cum eis identitate: at illud prius non repugnat: cur ergo posterius? Quod autem aiunt Patres, Christum in Sacramento Venerabili non conuertere in carnem comedentis, sed potius comedentem in Christum conuertere, intelligendum est de conuersione, non prout est successio, sed prout est actio, & identitatem importat: quasi dicerent, corpus, & sanguinem Christi non conuertere per identitatem physicam, & inadæquatam in substantiam comedentis, vti in reliquis alimentis accidit, sed potius comedentem conuertere per identitatem quandam affectiuam in eum, à quo comeditur. Ad sextum respondeo: definire esse in aliud prout ad terminum à quo conuersionis oportet, est definire esse absolutè, & verè, non tamen in se semper, sed interdum quoad aliquod eius accidens: hac autem ratione omne, quod in aliud conuertitur, iuxta nostram sententiam esse definit.

27.

Ad primam rationem pro posteriori parte eius sententia respondeo; esto nulla sit de facto con-

R. P. Lyncei Philosophia Tom. II.

uersio, cuius terminus ad quem de nouo productus non sit; inde tamen effici non posse, eiusmodi productionem de ratione conuersionis vt sic esse: vti supra initio huius capituli monuimus. Deinde conuersio Eucharistica panis, & vini in corpus, & sanguinem Christi cum productione noua corporis, & sanguinis Christi coniuncta non est. Ad primam probationem oppositam desumptam ab autoritate Patrum respondeo; cum docent, corpus Christi creari, confici, fieri, &c. eos intelligendos esse non de creatione, & effectione physica, sed de creatione, & effectione morali; qua perinde corpus, & sanguis Christi sub speciebus panis, & vini collocantur; ac si ex pane, & vino verè, & physice efficerentur, eorumve loco strictè crearentur. Quam solutionem in hunc modum confirmo: quia non magis asserunt Patres corpus, & sanguinem Christi in Sacramento altaris creari, confici, aut fieri ex pane, & vino; quam panem, & vinum esse post consecrationem corpus, & sanguinem Christi: at hæc posteriora verba Sanctorum Patrum non significant veram, & physicam identitatem inter substantiam corporis, & sanguinis Christi, & substantiam panis, & vini, cum eiusmodi identitas adæquata, aut inadæquata nulla admitti possit, vt compertum est: sed solam identitatem moralem, qua corpus, & sanguis Christi substantia panis, & vini perinde succedunt, ac si more ignis ex ligno producti veram identitatem inadæquatam cum eis haberent: ergo similiter priora SS. Patrum verba non productionem aliquam physicam terminatam ad substantiam corporis, & sanguinis Christi, sed solam moralem significant. Maior probatur: rum ex Damasceno libro 4. de fide capite 14. ibi: *quomodo potest, qui panis est, corpus esse Christi? consecratione*: idemque habetur in cap. ego Berengarius de consecratione, distinctione 2. ibi: *panis, & vinum post consecrationem sunt verum corpus, & sanguis Christi*: idem passim apud alios Patres habetur.

28.

Secundo ad eandem probationem respondeo; in iis propositionibus, in quibus asserunt Patres ex pane creari, confici, aut fieri corpus Christi, sermonem ipsis esse de actione, quæ, cum terminetur ad solam præsentiam Christi sub speciebus panis, translative tamen dicitur, terminari ad corpus Christi. Quam solutionem ita suadeo: in 8. synod. act. 6. sess. 3. circa finem dicitur ibi: *verè nos confitemur diuinum corpus panem fieri*: at cum corpus Christi dicitur fieri panis, non est intelligenda ea locutio de actione, quæ ad substantiam panis verè terminetur, cum ea desinat potius, quam producat; sed de ea actione, quæ ad accidentia panis ei superstitia, seu, vt verius loquar, ad eorum præsentiam, & vniionem terminetur; in hunc autem similem fandi modum: *corpus Christi fit id, quod accidentibus panis subest, ac præsens est*: ergo etiam cum è conuerso dicitur panis fieri corpus Christi, neuiquam intelligenda est ea locutio de actione, quæ ad corpus Christi verè terminetur, sed tantum de ea actione, quæ verè terminatur ad sola accidentia, quibus corpus Christi subest, & præsens est, reduplicatiue in quantum iis subest, ac

Aa 2 præsens